

EurEau

Rue du Luxembourg 47-51,
B-1050 Brussels, Belgium
Tel: +32 (0)2 706 40 80
Fax: +32 (0) 2 706 40 81
secretariat@EurEau.org
www.EurEau.org

TTIP leping ja kemikaalid

Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse ehk EL-USA vabakaubanduslepingu (TTIP) läbirääkimised keemiliste ainete lubamise üle ja nende mõjust veele

Kokkuvõte

ELi seadusandlus lähtub ettevaatusprintsipiist ja põhimõttest kehtestada kontroll tekkekohas, nii nagu see on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 191 punktis 2.

Kui ELis võimaldab ettevaatusprintsipi reguleerida keemilise aine kasutust isegi teadusliku ebakindluse korral, siis USAs on aine kasutuse reguleerimiseks nõutavad teaduslikud tõendid selle kahjulikest mõjudest.

Euroopa Komisjoni läbirääkijad TTIP lepingu kemikaalide peatüki osas kordasid oma valmisolekut tihedamaks koostööks USA ametivõimudega, et koostada omavahel ühitatavaid reegleid, mis samas tagaksid regulaatori sõltumatuse, ettevaatusprintsipi järgimise ja valitsuste reguleerimisõiguse, kaitsmaks oma kodanikke ja keskkonda.

EurEau' vaatenurgast saadavad taimekaitsevahendite määrus, biotsiidide määrus ja REACH määrus õige signaali ohukesksest lähenemisest ja ettevaatusprintsipi rakendamise veevarude kaitses.

EurEau loodab, et regulatiivse koostöö edendamise kõrval propageerib Euroopa Komisjon läbirääkimiste käigus ka ELi keskkonnastandardeid, kuivõrd kemikaalide turuleviimise üksikasjad väärivad kõrgendatud tähelepanu. Veekogude (põhjavee, pinnavee) kaitse laiemalt ning joogiveevõtuks tarvitavate või tarvitamiseks sobilike veevarude kaitse kitsamalt peaks jätkuvalt olema Euroopa õigustiku (*acquis*) põhieesmärgiks.

---

1. Taust

Euroopa Liit ja USA peavad praegu läbirääkimisi Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse (TTIP) lepingu sõlmimise üle, mis aitaks vabaneda tariifialastest ja tariifidega mitteseotud tõketest ning lihtsustada kahe majanduspiirkonna vahelist kaupade ja teenuste vahetust.

TTIP lepingu esimene osa puudutab turulepääsu samal viisil nagu teised selle asemel juba kehtivad ELi kaubanduslepped. TTIP leping on ainulaadne selle poolest, et see sillutab teed tugevamale regulatiivsele koostööle USA ja ELi ametivõimude vahel, mis Euroopa Komisjoni sõnul "loob täiesti uue aluse ELi kaubandusleppeks"¹.

Kuna Euroopa Komisjoni poolt koostatud TTIP lepingu mõju hinnang võtab arvesse üksnes leppe majanduslikku mõõdet, siis volitas kaubanduse peadirektoraat konsultatsiooniettevõtet ECORYS analüüsima TTIP lepinguga kaasnevaid võimalikke sotsiaalseid ja keskkonnamõjusid ning läbi viima kaubavahetuse jätkusuutlikkuse mõju hindamist. Aruanne peaks valmima 2015. aasta viimases kvartalis.

Vahepeal tellis Euroopa Parlament mitmeid uuringuid, et analüüsida Euroopa seadusandlust, mida TTIP leping tõenäoliselt mõjutab, põllumajandus- ja toiduainete sektori² vaatepunktist ning keskkonna, rahvatervise ja toiduohutuse³ seisukohast nähtuna.

2. Erinevused ELi ja USA seadusandluses

Peamised erinevused ELi ja USA seadusandluses tulenevad nende lähenemisviisist riskianalüüsile.

ELi seadusandlus lähtub ettevaatusprintsiipest ja põhimõttest kehtestada kontroll tekkekohas, nii nagu see on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 191 punktis 2, milles öeldakse, et "liidu keskkonnapoliitika, võttes arvesse liidu eri piirkondade olukorra mitmekesisust, seab eesmärgiks kaitstuse kõrge taseme. See rajaneb ettevaatusprintsiiibil ja põhimõtetel, mille järgi tuleb võtta ennetusmeetmeid ja keskkonnakahjustus heastada eeskätt kahjustuse kohas, saastaja peab aga maksma."

Seega, kui ELis võimaldab ettevaatusprintsiiip reguleerida keemilise aine kasutust isegi teadusliku ebakindluse korral, siis USAs on aine kasutuse reguleerimiseks nõutavad teaduslikud tõendid selle kahjulikest mõjudest.

Ettevaatusprintsiiip ja kontroll tekkekohas moodustavad põhifilosoofia, mis on aluseks Euroopa kaasaegsele ja kaugeleulatuvale kemikaalide-alasele seadusandlusele, nagu REACH määrus (kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist käsitlev määrus (EÜ) nr 1907/2006), PPS määrus (taimekaitsevahendite määrus (EÜ) nr 1107/2009) ja biotsiidide määrus ((EÜ) Nr 528/2012).

EurEau on järjepidevalt toetanud põhimõtet kehtestada kontroll tekkekohas, sest torusuudmetöötlus pikas perspektiivis ei ole jätkusuutlik.

¹ http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/ttip/about-ttip/contents/#_regulatory-cooperation

² www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/514007/AGRI_IPOL_STU%282014%29514007_EN.pdf

³ www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/536293/IPOL_STU%282014%29536293_EN.pdf

Ettevaatusprintsip on esmatähtis, et tagada vee-ettevõtjatele piisavate ja usaldusväärsete, reostuse eest kaitstud veevarude kättesaadavus. Tõhus kontroll tekkekohal on oluline, sest see teeb võimalikuks vee ja toitainete jätkusuutliku kasutamise ringmajanduses.

3. TTIP lepingu läbirääkimised ja kemikaalide- alane seadusandlus

Euroopa Komisjoni läbirääkijad TTIP lepingu kemikaalide peatüki osas kordasid oma valmisolekut tihedamaks koostöök USA ametivõimudega, et koostada omavahel ühitatavaid reegleid, mis samas tagaksid regulaatori sõltumatuse, ettevaatusprintsipi järgimise ja valitsuste reguleerimisõiguse, kaitsmaks oma kodanikke ja keskkonda.

Euroopa Komisjoni läbirääkijad tegid Euroopa Parlamendi ENVI (keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse) komisjoni ees toimunud kuulamisel selgeks ja prognoosisid ELi kemikaalide kohta koostatud seisukohas⁴, et USA ametivõimud ei soovi kohandada oma kemikaalide-alast seadusandlust ELi enamarenenud regulatiivse raamistikuga.

1976. aastast pärinev mürgiste ainete kontrolli seadus - erinevalt REACH määrusest - ei näe ainete turuletoomise eeltingimusena ette mingit üldist registreerimist ega kehtesta loa väljaandmisega võrreldavaid protseduure.

Kui ELi REACH määruse raamistiku kohaselt peavad kõik kemikaalid Euroopa turul olema Euroopa Kemikaaliametis registreeritud, sealhulgas ka nende ohutust puudutavad andmed, siis USA seadusandlus nõuab ohutusandmete esitamist üksnes teatud, väga kindlatel tingimustel ning lubab enne 1976. aastat turule tulnud kemikaalidel turule jääda ilma igasuguse kontrollimis- või registreerimisnõudeta. Veel üks oluline erinevus seisneb selles, et mürgiste ainete kontrolli seadus kehtestab kemikaalidele vaid vähesed kindlad piirangud (kasutustingimused või keelu) ning annab riigiorganile õiguse taoliste piirangute kehtestamiseks, juhul kui viimane otsustab, et kemikaal kujutab endast põhjendamatut ohtu inimtervisele või keskkonnale.⁵

Ka ELi taimekaitsevahendeid ja biotsiidide puudutav õigusraamistik on USA omast progressiivsem.

ELis sõltub taimekaitsevahendi või biotsiidi turule lubamine peamiselt toimeainetele seatud rangetest piirkriteeriumidest, nagu kantserogeensus, genotoksilisus, reproduktiivne toksilisus ja endokriinsüsteemi häirivad omadused ning hinnang nende mõju kohta inimtervisele, ja püsivus, bioakumulatsioon, toksilisus ja võimalik kaugkanne keskkonnas ning hinnang nende edasisele saatusel ja käitumisele keskkonnas.

⁴www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/envi/dv/ttip_chemicals_/ttip_chemicals_en.pdf

⁵www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/536293/IPOL_STU%282014%29536293_EN.pdf

USA seadusandlus nõuab enne pestitsiidi turulelaskmist selle kasutamise kaasnivate majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnakulude ja -tulude analüüsi, arvestades seega taimekaitsevahendite majanduslikku tasuvust.

Ülejäänud erinevused on seotud teadusliku hinnanguga, sanitaar- ja fütosanitaarnõuete kehtestamisega, turustamiseks antava loa kehtivusaja pikkusega jms, mis annab tunnistust „USA süsteemi valmisolekust võtta teatud riske, lubades taimekaitsevahendeid ja biotsiidide ning keelates neid oluliste kahjulike mõjude ilmnemisel, vastupidiselt ELi lähenemisviisile, mille puhul lükatakse loa väljaandmist edasi ohu ilmnemisel keskkonnale või inimtervisele, isegi kui selleks puudub teaduslik kindlus.“⁶

EurEau toetab riskipõhist lähenemist, millele on üles ehitatud Euroopa kemikaalide-alane seadusandlus, kuivõrd see panustab veekogude (põhjavee ja pinnavee) kaitsesse, ning eriti joogiveevõtuks tarvitavate või tarvitamiseks sobilike veevarude kaitsesse.

4. Miks EurEau puutub asjasse?

Veesektori jaoks sai järjekordne tähtis samm astunud taimekaitsevahendite määrusega, millega seoti Euroopa vee raamdirektiivi (2000/60/EÜ) eesmärgid pestitsiididele välja antavate lubade tagasivõtmise või muutmisega.

Õigupoolest on liikmesriigid kohustatud loa uuesti läbi vaatama, juhul kui ilmneb, et mõni vee raamdirektiiviga seatud kohustus, täpsemalt artiklis 4 sätestatud keskkonnanäesmärkidega seonduv ning artikli 7 punktides 2 ja 3 kirjeldatud kasutusel oleva joogiveeallikaga seonduv kohustus, võib jääda täitmata.

Ka veepoliitika valdkonna prioriteetsete ainete direktiivi (2013/39/EÜ) artikkel 7a tugevdab vee raamdirektiivi, REACH määruse ja taimekaitsevahendite määruse vahelist koordineeritust.

Me usume, et taimekaitsevahendite määrus, biotsiidide määrus ja REACH määrus toetavad riskipõhist lähenemist ja ettevaatusabinõusid veevarude kaitses.

EurEau loodab, et USAga regulatiivset koostööd edendades propageerib Euroopa Komisjon läbirääkimiste käigus ELi keskkonnastandardeid, kuivõrd kemikaalide turuleviimisega seonduvad üksikasjad väärivad kõrgendatud tähelepanu. Veekogude (nii põhja- kui pinnavee) kaitse laiemalt ning joogiveevõtuks tarvitavate või tarvitamiseks sobilike veevarude kaitse kitsamalt peaks jätkuvalt olema Euroopa õigustiku põhieesmärgiks.

TTIP lepingu läbirääkimiste tulemusel peaks keemiliste ainete reguleerimine (ja kasutuse piiramine või keelamine) - olenemata nende päritolust - olema võimalik olemasoleva REACH määruse või taimekaitsevahendite määruse õigusraamistikus.

⁶ ENVI komisjoni uurimuse lk 50

Mis on EurEau?

EurEau on Euroopa veesektori häälekandja. Me esindame 27 Euroopa riigi vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutajaid, kes tegutsevad nii avalikus kui ka erasektoris.

Meie liikmeteks on Euroopa rahvuslikud vee-ettevõtjaid koondavad ühendused. EurEau koondab rahvuslikke vee-asjatundjaid, selleks et kujundada üheskoos Euroopa veetööstuse seisukohti küsimustes, mis puudutavad veekvaliteedi juhtimist, ressursitõhusust ning vee kättesaadavust Euroopa kodanikele ja ettevõtetele. EurEau' sekretariaat asub Brüsselis, kust koordineeritakse ligikaudu 200 liikmesorganisatsioonist ja vee-ettevõttest pärit eksperdi tööd ning otsitakse ühistele seisukohtadele toetust ELi otsustajate hulgast.

Meie liikmed töötavad selle nimel, et puhas vesi oleks alati kättesaadav ning jõuaks seejärel taas ohutult veeringlusesse. Euroopa väravavahtidena on meil oluline roll veekeskonda varitsevate ohtude teadvustamisel. Oma ligi 500 000 töötajaga annab Euroopa veesektor olulise panuse Euroopa majandusse.

EurEau

Rue du Luxembourg 47-51,
B-1050 Brussels, Belgium
Tel: +32 (0)2 706 40 80
Fax: +32 (0) 2 706 40 81
secretariat@EurEau.org
www.EurEau.org